

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

8.12.2010

Pyydettyinä puheenvuorona Suomen Eläinlääkäriliitto ry toteaa seuraavaa:

Eläinlääkäriliitto pitää hyvänä, että eduskunta haluaa käsitellä kerran vaalikaudessa elintarviketurvallisuutta koko ketjun näkökulmasta. Asian käsittely valiokunnassa samanaikaisesti ruokapoliittisen selonteon kanssa on myös mielekkästä, koska asiat liittyvät kiinteästi toisiinsa. Elintarvikkeiden turvallisuus on osa niiden laatua.

Eläinlääkäriliitto on pitkään tukenut ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostumista, joissa työtehtäviä voidaan jakaa mielekkäästi ja resursseja suunnata tarkoituksenmukaisesti. Yhteistoiminta-alueiden muodostumista ohjaavan periaatepäätöksen mukaan yhteistoiminta-alueita muodostettaessa tulee huomioida yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa. Eläinlääkäriliiton näkemyksen mukaan tavoite on oleellinen, koska ympäristöterveydenhuolto on osa kansanterveystyötä ja tämä ilmenee hyvin myös elintarviketurvallisuutta käsittelevästä selonteosta. Yhteistoiminta-alueita on kuitenkin muodostettu hyvin paljon esimerkiksi ympäristö- tai teknisen toimen yhteyteen. Kansanterveystyön kokonaisuuden säilyttämistä ja siten ohjausta ympäristöterveydenhuollon ja muun kansanterveystyön yhteistoiminnan suhteen tulisi vahvistaa.

Elintarviketurvallisuuden kannalta koko elintarvikeketjun tuntemus ja valvonta ovat oleellisia. Selonteossa onkin hyvin huomioitu alkutuotannon merkitys ja elintarvikkeiden valvonta pölytään. Eläinlääkäriliitto haluaa korostaa alkutuotannon ja elintarvikkeiden muun valvonnan välistä yhteyttä. On tärkeää, että alkutuotannon muun elintarviketuotannon välillä säilyy yhteys ja elintarviketuotannossa on oleellista tuntea alkutuotannon olosuhteet.

Antibioottien hallittu käyttö on oleellinen osa elintarviketurvallisuutta niin jäämien kuin resistenssitilanteen kannalta. Selonteossa on ansiokkaasti kiinnitetty huomiota antibioottien hallitun käytön tärkeyteen. Alkutuotannon muutokset ja uusien lääkevalmisteiden saapuminen markkinoille voivat kuitenkin vaarantaa hyvän tilanteen. Tuotannon muutokset voivat vaatia muutoksia eläinlääkinnän käytäntöihin, mutta tavoitteena pitää olla antibioottien käytön vähentäminen eläintautitilanteen hallinnalla ja ennaltaehkäisevän terveydenhuoltotyöllä.

Suomessa elintarvikkeiden turvallisuus on monelta osin hyvä. Kuitenkin listeriooseja ja Y. pseudotuberculosisin aiheuttamia infektioita esiintyy maassamme kohtalaisesti. Hyvästä kokonaistilanteesta huolimatta on siten tärkeää ylläpitää elintarvikkeiden turvallisuutta ja varautua elintarviketuotannossa, väestössä ja ympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Selonteossa tuodaan ilmi alkutuotannon muutokset kuten tilakoon kasvu. Eläinlääkäriliiton mielestä suuremmat yksiköt eivät automaattisesti tuota elintarviketurvallisuusriskiä, mutta edellyttävät uudenlaista osaamista niin tuottajilta, eläinlääkinnältä kuin valvonnalta. Hyvin suuret yksiköt ja maantieteellisesti keskittynyt tuotanto voivat lisätä tautien tartuntapainetta.

Selonteossa ilmenee useita tutkimustarpeita esimerkiksi patogeenisten bakteerien kulkeutumisen suhteen. Elintarvikkeiden turvallisuus perustuu tutkittuun tietoon ja tutkimus on oleellisen tärkeää. Uudet teknologiat ja muutokset toimintaympäristössä muuttavat elintarvikkeisiin liittyviä riskejä ja uutta tietoa tarvitaan jatkuvasti. Tutkimus on tuotu esiin selonteossa, mutta sen tulisi olla yksi elintarviketurvallisuustavoitteista osana elintarvikkeiden turvallisuuden varmentamista. Tutkimusta tulisi tehdä myös elintarvikevalvonnan suhteen, koska valvonnan tulee olla riskiperusteista ja vaikuttavaa.

Elintarvikkeiden kulutuksessa on myös uusia trendejä, jotka eivät aina ole linjassa elintarviketurvallisuuden kanssa esimerkiksi joidenkin kuluttajien halua saada pastöroimatonta

maitoa. Olisi hyvä, että tämänkaltaisten uusien kulutustottumusten riskit ja oletetut hyödyt tutkittaisiin, jotta kuluttajien valinnat perustuisivat mahdollisimman vähän luuloihin.

Sanna Hellström
puheenjohtaja